

הערה זו: אסור על כל פועל לבוא אתם במגע ומשא.

ועל החתום:

פועלת פועלי ידו של מ.

— אין זאת אמרתי אל לבי, נני אם נתתי „עין הרע“ תמולי, ואמנם נזכרתי כי שכחתי לירוק שלש פעמים, כגולה כנגד עינא בישא, כשהג...

וכשקראתי את השורה האחרונה של פיר עלינו, עלתה שאילה בלבי לוי העיו, למשל, ה' חיים להכריו חרם בגלוי על מהללי השבת בירושלם, לא היה שובק חיים לכל חי, ואולם חרם הרבננו ר' יו' על מהללי השביתה בירושלם — שאני!

אין אני בקי בליכך בעניני השביתות, כלומר בדברי ריביותיהם ומלחמותיהם של הפועלים, ואולם לאחר שקראתי קצת בעתך נים ושמעתי גם מפי תלמידי משני הצדדים, נתגלה לי הסוד מפני מה פרצה שביתה בבנין דיסקין, והדבר פשוט מאד: היהודי המשניה על הפועלים היה מהליף אותם בפעם בפעם כדי שלא „יהמצו“ הלילה, ואולם בזמן האחרון שכה כנראה לעשות בהם „זו הליפתו“, כדרכו לצצה לו „אגודת פועלי דיסקין“, ומבין שיש „קבוצה“ (אגב, קבר צה בנימטריא: דפיציט) הרי היא שייכת ממילא להסתדרות העובדים הכללית ובעל-כרחך אתה אומר: שביתה! כי למה נוצרה מעצת פועלי-ירושלם?

הנבעה טפסנו על כל המדרגות עדי הניענו למרומי הגג, ומה אמר לכם רבתי? — פלמין מפואר היכל רם וגשא בני לתל-פיות, הומת וחיל, אולמים רחבים עם כתר בות המטרים מכל ערי אמריקה, אכסדראות גדולות, אופקים רחבים של כפות מקומרות כפייות כניגיות, וביחד המראה השולט על חצי א"י!...

אין אני מחסידיו של ר' דיסקין וכל כת דיליה, ביהוד אחר המעשה המתפיר הידוע של נושאי-כליו ועושי-רצונו, ואולם הבא לטהר מסייעין לו, ולאחר שברכתי ברבת הנהגין על הבנין שלו אמרתי לאמי ריקני שלי: הרי לך בנין ענקי כזה שנבנה בזמננו בא"י בידי יהודים ועדיין לא זכה אפילו ל„סטרייק"ל" קטן!...

והנה, למחרתו, כשאך יצאתי לרחוב הופיעו לנגד עיני מודעות כחולות ואדומות, תרתאידסטר, הצועקת:

„הגנו מודיעים כי אין שום שביתה בעבודת הבנין של בית-היתומים דיסקין.“ ועל החתום: פועלי חבנין.

ולעומתו, כתוב שהרי על נבי ארזים באותיות גדולות כאבני הבנין:

השביתה נמשכת!

ולמטה הוקפו על עמוד הקלון שמותיהם של מפירי השביתה, ואחרון אחרון חביב,

לסוף נודע לי בסוד כי מחלקת-ההגות החליטה לגייס גרוד של שמיים, שימלאו את מקום המורים השביתים, כמו שעשה אפרים כהן בשעת מלחמתו בשפה העברית, ואולם ה„דירקטור“ שלהם, יוסוף התימני, סרב והצהיר הפעם את סולידריותו עם המורים...

באין כדירה תחליטה ההנהלה לשלח את הפקידים למלאות את מקום המורים השביתים, ואולם מפני „המהלך“ ר"ל שפרצה בהם פתאום, דוקא בשבוע של השבונות אוגוסט, נאלצה ההנהלה להסכים לכל דרישות המורים... * * *

זמכיון שאנו מדברים בשביתות, נזכרתי בשביתה אחרת, של בנין דיסקין בעירנו:

לפני שתי שבתות, יצאתי לטייל עם אנדה מאמריקה בדרך העולה ל„נבעת שאול“, כדי לראות את הנהלה היפה שקנו „בני ברית“ משאינם בני-ברית לבנין שכונה חדשה על שם נשיאם אדולף קרויז משיקגו. בדרך הליכתנו שאל ממני פתאם בן-לוינו בלשוננו:

— „ליסן!“ (שמע נא!) מי בנה את הבנין הגדול הזה? ובשעת דבורו תורה באצבעי, על בנין גדול ובלתי-נגמר, שעמד כפלג-נוף ומשך את עיני.

— בני „הישום והטוב“, ענית לו. מיד עשינו קפצריא ועלינו ישר אל

קדשו כלם ליום רביעי, ליום או להדיש שכלו שבת, לטייל לים וחנה קרה אסון ונתמלאה בקשתם בשלמות והוטל עליהם — הוי, מסכנים! — להור ביום רביעי זה בגשם וברוח לבית-הספר לקיים מה שנאמר: „ישבו רשעים שאל ה' אל תפרא: שאולה אלא שול ע, כלומר בית-הספר בלע"ז אכן, אניה נטרפה להם אך ורק בעטיו של המרכיב החודש שהעבירו מיפו לירושלם ושעמד בכל תקף על דרישתו. מקדם היה הד"ר מ—ן מת"א מנהל „פולרי טיקה“ עם מלג-יוז כדי להשיג, כנראה, משרת פקיד ועכשיו יש להם ב"ה חברים בהמרכיב שאינם „מלמדים“ כלל ויודעים לדבר בלשון האנחה, כמו שאומר בעדק ר' בנימין שלנו ב„הפועל-הצעיר“ האחרון: „כיום מי שאינו מאיים יוצא בשן ועין, יוצא בנקיון-שנים ובלתן-עינים“ ואני הייתי אומר בקצור: כשאין מאיימים אין מקיימים...

ואולם אליה וקוץ בה: האליה היא רוח מאד, מחמת שהמורים לא קבלו את משכרתם במזומנים אלא בכח-החובות לקפות-מלוח, חלואה וחסכון וכיוצא בזה, והקוץ ר"ל הוא גדול ומכאיב: כי משעה שנתפרסם בעיר — כך מתאוננת לפני שכנתי אשת מורה — שהמורים נתעשרו וקבלו את משכרתם, כפיכך, באה עלינו צרה חדשה: נתעוררו פתאום בעלי-החובות שלנו, ביחוד הקטנים, והופיעו כלם עם פנקסיהם — רק לברח מכית-הפרס!...

כרוז מאת ה„הד-קווארטל“ כלומר: ממרכיב המורים אל כל מחנה המורים „מרו ועד באר-שבע“ לאמר: התקדשו ליום שלישי יום שבת, ון שמחה ושישון, לכל כתי-אולפנא די בארעא קדישא! ונתכנסו חברי-הלאומים שלנו וכל חכמי הפיננסים למיניהם ורנו כל אותו לילה דיני כמונות ודיני נפשות ממש עד אחרי הצות, בזמן שהתינוק בוכה — כמו להכעים! — והשעון דפק פעמים לאות שכלה זמן האולטימטום, ראו אנשי מלג-יוז, כי לא יועילו „הכמות“, נתפייסו להם ברגע והאחרון והסכימו ס"ס לשלם גם את המותר, ובסך-הכל עוד 500 פונט, כדי הר צאות נסיעה של פקיד אחר מנגחלי קרויסקימת מברלין ירושלימה, כידוע... והשביתה נדחתה שוב, בתוך-השב!

אלא מאי? הצרות שהיו למורים? כגון: בטול תורה מתינוקות של בית-רבן, כל הטרחה של הועד-הלאומי, וביחוד החוכא ואטלולא שנעשה ענין ההגוד בארץ, עד שתלמידי בתי-הספר חברו שירים וחבורים שלמים על שביתת מדיהם, ואין צריך לומר: אבוד זמנם וממונם של המורים לנסר עות מוזכא להתם ומהתם להכא וטלטוליהם בלילות במכונית בית-הכרם על הפחים... איך אמר הקב"ה להירש'ל? — צרות: — הן בזה אני רוצה!...

הוא אשר אמרתי: אין מול למוגרים! כבר היו מוכנים ומזומנים לשביתה והת

כדברים האלה: שמענא הירש'ל! מה שעולה לוי ביוקר, אין זה עסקך כלל, שנאמר: לוי הכסף ולי החוב, ומה שאתה טוען, שיש לך צרות — הלא בזה אני רוצה!... כלפי מאי ספרתי לכם כל זאת? — כלפי זה שאתם אומרים: שביתה מה? — לוי היו משלמים לנו — כך הם טר-ענים ואומרים כר' הירש'ל בשעתו — את משכרתנו במועדה ובמלואה כמו, למשל, לפקיד מלג-יוז, לא היינו באים לכלל לדי שביתה, ולו לכהפ"ח היו מקיימים את הכ"טחתם לשלם גם את המשכרת של אוגוסט, כפי שהותנתה בפרוש, ומיניסטור ההשכלה שלנו לא היה עושה פתאום „זיכרה“ למצ"רים, ולא היו דותים אותם בשה"י פה"י וברחיות של „מהלך פקידים“ וסבות „טכ-גיות“ כנהוג, וכפי ששמעתי מפי אהר הכור רים מיידעידבר (הכל הם יודעים!). פנה אחד הפקידים במלג-יוז בשאלה אם עליו להכין גם את החשבון של אוגוסט וענו לו מגבוה: „עוד מים רבים ישטפו מהירדן לים הכלה עד שיקבלו המלמדים את משכרתם בעד אוגוסט“, ואולם כשראה הפקיד הלו כי הניעו מים עד נפש (ולא עד ים המלח!) שאל שוב וענו לו מבינה: עוד חזון למועד! כלומר: אין זה עסקך כלל, לוי הכסף ולי החוב...

ורק לאחר שעשי המורים טרם שלם באספות ובעתונים והרעישו עלמנות ויצא

מבעד למסורה

(שטורים בהסתכלות)

מספרים על ר' הירש'ל אוסטרופולר — הלץ הידוע — שפעם אהת היה לו וכוח שלם עם קודשא בריך הוא ובא בטענה לפניו בהאי לישנא:

— רבש"ע! — אמר לו — הן יודע אתה כי מכין אני תמיד לשבתי-קדש, ובהגיע יום רביעי כבר מנקרת במחוי השאלה: מהיכן נוטלים לצרכי-שבת? וביום החמשי יום המוכן לפורעניות, כמדת ה'יא את חיי, תיבעת כפה וקוראת לי: הבה! וכשאתה נותן לי סודי-סודי רק בערב-שבת עם הצות — הרי זה מאוחר: איך רץ אני אל השוק ומשלם כל הכסף בעד שיריים, והרי זה עולה לך ביוקר. הן לוטב היה לשנינו לו הקדמת לתת לי ביום הרביעי והייתי נתון לאשתי ביום החמשי, כדי שתניח לי ותקנה הכל במזערו ובמקח השוה, והיה סיפק בידה להכין מטעמים לכבוד שבת כדימעי למיחוי מבלי שאכתת את דגלי בריצה, כל ערב-שבת, ומצא זה נהנה וזה אינו חסר? — נו, ומה ענה לך קודשא-ברוך-הוא? שאלו מד' הירש'ל.

— הוא ענה לי — כך השיב להם —

ושביתה זו על שום-מה? — על שום שלא הסכים המושגיח לקבל שני פועלים, מתוך חמשה-עשר הפועלים שהוצעו ע"י המועצה. ואולם תקיפה היא סדרת הפועלים שלנו וגורו להפסיק. רוצים הם דניקא כמו שכתוב ב"כל נדרי": כולתו יהוון בול-שביקין, שביתין, בטלין ומבוטלין מכל עבר דה בבנין דיסקין.

והשביתה נמשכת:

שליחי צבור של הפועלים קטו שביתה אצל הבנין ומשפיעים על התימנים, על המדן ועל סמסן ועל שאר מהללי השביתה, ואומרים להם: ראוי כמה גדולים מעשי הפועלים שלנו, שהם צדיקים גמורים, שאפילו בחול הם שובתים...

ובינתיים: הבנין עושה את שליח הילד ועולה אריה על אריה, נדבך על נדבך, והשביתה היא לאחד: יניקה בירושלם ולשני: יניקה ריקלמה באמריקה...

* * *

הואיל וכך — נדבר קצת גם על ה"פועל-המזרחי" שלנו.

כידוע התחילו בזמן האחרון מתרו-צצים שני "הפועלים-המזרחיים" בבטנטו: "הפועל-המזרחי", שנכנס "או בלאק"

(כלומר: בלא-קלפי) לתוך המתהוות העובדים הכללית, ויש מימינים שאינם מאמינים כל כך בתורת מר כ"ס ושלא נכנסו, כלומר: שנשארו איזה "קנאקערס", וכ"א מהם קורא לעצמו והותם בשם: "הפועל של הפועל המזרחי".

והנה הופיעה מודעה בהוצאת ירושלים ע"א אספה כללית שתהיה בבית"ס למל וחתום עליה: הפועל-המזרחי, ובא חברו ומודיע בהוצאת ירושלים של א תחיה אספה כללית בבית"ס למל, והותם ג"כ: הפועל-המזרחי. כמו כן הכריזו על קביץ שלהם בשם "האהלה" ובא רעהו והקרו והר דיע ג"כ בשם "הפועל המזרחי" של א יצא הקביץ "האהלה", ואי אותה יודע מי הוא זה ואיזה הוא? ממש כמו ה"מאירס" והשניאירס של שלום-עליכם: מאן דיבעי למשתע! בהדי מאיר מישתעו בהרי שניאיר... תיתי להם ל"התאחדות הפקידים" ול"הסתדרות הפקידים". שקשרו להם נימות שונות כפוזמקיהו, כדי שיוכלו הבריות להבי-היין ביניהן (אעפ"י שבעיקר המעשה שניהם כאחד שווים...) ועצתי נתונה איפוא ל"פועל המזרחי" שנכנס להסתדרות העובדים הכל-לית, שיקשר לו ציצית אדומה משמאל

ו"הפועל המזרחי" שלא נכנס — ציצית שכלה תבלת מימין, למען ידע הקהל בין ימינו לשמאלו...

* * *

ולכבוד-שבת, אספר לכם מה שקרה בשבוע זה:

אנגלי אחד עבר בבתי-אונגרו וקבל מרחץ מאחת הגוזזטראות על ראשו. הרים האנגלי את ראשו למעלה ואמר כלשונו:

I am not the Chief Rabbi of Jerusalem.

כלומר: אינני הרב הראשי של ירושלים!

וכדי לסיים בכי-טוב, אושר לכם בשורה טובה:

ההזמנה שלי לכנים הסופרים בדילב נמצאה פו"ם, הידעתם היכן? — בסל המערכת שלנו!

הן זה דרכן של המערכות העבריות שלנו, שכל דבר טוב יורד לסל, ואם אינכם מאמינים, קראו אותם ותוכחו...

עז-מזת